

можна обговорити питання автономії при вивченні іноземної мови. Запропонувати, наприклад, вести щоденник, в якому написати план свого навчання, або чого він хоче досягти: добре читати, знати граматику, вміти підтримати бесіду, володіти лексикою і т. д. Напроти кожного пункту плану записати, що для цього потрібно зробити, наприклад, для початку прочитати і перекласти нескладний текст, вивчити слова, проаналізувати граматичні явища, скласти план тексту у формі запитань, прочитати ще один раз і, відповідаючи на запитання, спробувати його переказати. Потім кожний пункт плану самооцінюється, наприклад, я можу..., я розумію..., я умію..., вивчити..., повторити..., запитати... і т. д.

4. Міжпредметні зв'язки сприяють підвищенню загального рівня знань, активізують розумову діяльність, розвивають вміння самостійно працювати, створюють можливості для покращення знань з іноземної мови. Наприклад, при вивченні теми «Bedürfnisse. Bedarf. Güter.» студентам, які добре засвоїли матеріал даної теми, дається завдання підготувати усне повідомлення, але на основі знань, отриманих на лекційних та семінарських заняттях з основ економіки.

Отже, такий підхід до організації самостійної роботи дозволить частково переорієнтувати контроль за організацією замовчання з викладача на самого студента, що також позитивно впливає на формування професійних якостей студента як майбутнього фахівця. Ми зупинилися лише на деяких проблемах, які потрібні вирішувати для модернізації середньої та вищої школи, наближення їх до європейських вимог. Їх вирішення значно полегшить процес входження у світову освітянську спільноту. Ми маємо готувати спеціалістів — висококласних і конкурентоздатних на світовому ринку — в першу чергу для своєї держави.

*Т. М. Гусак, канд. пед. наук, доц.,
кафедра управління трудовими
ресурсами та маркетингу*

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИЧНОЇ АВТЕНТИЧНОСТІ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

«Автентичність» у перекладі з англійської означає «природний». Цей термін використовується для характеристики текстів, що використовуються на уроках. За останні роки все більше і біль-

ше уваги приділяється проблемам автентичності в методиці навчання іноземним мовам. Автентичним вважається текст, що не був призначений для навчальних цілей. Про це пишуть ціла низка авторів у США та Великобританії, зокрема такі як С. Уолес, К. Морроу, Л. Лійер та ін. Однак, поняття «автентичність» розповсюджується і на інші аспекти навчального процесу.

Існують різноманітні підходи до опису всіх аспектів автентичності. Ми зупинимося на деяких із них.

Деякі вчені, такі як Х. Відоусон, розглядають автентичність як характеристику навчального процесу, а не як рису, яка притаманна мовному творові. Він розмежовує поняття «справжності» тексту та «автентичності». «Справжніми» вважаються тексти, що використовуються не для навчальних цілей. Мало принести в клас вирізку з іноземного журналу чи газети, потрібно ще й зробити процес роботи над цими матеріалами автентичним.

Привчаючи учнів сприймати роботу над текстом не як вправу, а як автентичну комунікаційну діяльність, учитель стимулює природну взаємодію на уроці. Тобто, автентичність у методичному плані не є чимось привнесеним ззовні у вигляді тексту, що був призначений автором для носіїв мови, а не для іноземців. Автентичність створюється в процесі учіння, в процесі взаємодії учня з текстом, з учителем і один із одним. Таким чином, зникає протидія мови, що використовується на уроці та мови, що є «живою». «Навчальне» не завжди означає «не автентичне», все залежить від того, як буде використовуватись навчальний матеріал.

Автентичність взаємодії, або ще як її називають інтерактивна автентичність, не завжди сумісна із автентичністю мети, якщо ми маємо на увазі пелагічну мету. Дуже часто, при спілкуванні із учнем вчитель реагує не на змістовну сторону висловлювання, а на кількість помилок, які зробив учень і основну увагу вчитель приділяє виправленню цих помилок, а не спілкуванню з учнем, порушуючи при цьому автентичність взаємодії. Наряду з цим, процес мовної корекції може бути у формі невимушеного спілкування, тобто питань типу ‘Did you mean to say that?’

На думку М. Бріна, існує чотири види автентичності:

- а) автентичність текстів, які використовуються в процесі учіння;
- б) автентичність сприйняття цих текстів школярами;
- в) автентичність навчальних завдань;
- г) автентичність соціальної ситуації на уроках.

На перше місце М. Брін ставить автентичність текстів. Хоча не існує єдиної думки про те, який текст можна вважати автентичним у методичному плані. Автентичність — поняття відносне. Ця

риса притаманна не текстові самому по собі, а характерна для тексту у певному контексті, що створює на думку Бріна три інші види автентичності.

Розглянуті точки зору свідчать, що не існує глобального загального визначення автентичності. Вона являє собою сукупність ряду умов, різноманітних видів автентичності, при цьому ступінь наявності того чи іншого виду автентичності може бути різною залежно від різних ситуацій. Кожен із складових елементів уроку — тексти, навчальні завдання, атмосфера на уроці, навчальна взаємодія — має свої специфічні критерії, які дозволяють відрізнити автентичне від неавтентичного. Завдання вчителя в тому, щоб добитися гармонійного поєднання всіх параметрів автентичності. Розглянемо це більш детально.

Автентичність тексту та його сприйняття. Основною проблемою є автентичність тексту, як найважливішої ланки процесу. На користь використання автентичних, неадаптованих текстів, що призначені для використання носіїв мови, свідчать наступні аргументи:

1. Використання штучних, спрощених текстів може в майбутньому ускладнити перехід до розуміння текстів, взятих із життя.

2. «Препаровані» навчальні тексти втрачають характерні ознаки тексту, як особливої одиниці комунікації, котра не має авторської індивідуальності та національної специфіки.

3. Автентичні тексти є різноманітними по стилю і тематиці і робота над ними викликає інтерес у школярів.

4. Автентичні тексти є оптимальним засобом навчання культурі країни, мову якої вивчають.

5. Автентичні тексти ілюструють функціонування мови у такій формі, яка прийнятна для носіїв мови і природному соціальному контексті.

Разом з тим, спрощення мови у відповідності з потребами реципієнта є невід'ємною частиною природної комунікації. Прикладом може слугувати туристичний буклет, написаний спрощеною мовою, чи інструкція, чи рекламні тексти, або розмова дорослого та дитини. Надзвичайно спрощеною є мова телеграми, але вона залишається автентичною. В роботах закордонних учених ми зустрічаємо різноманітні терміни для визначення таких текстів:

- а) напіваавтентичні тексти,
- б) відредаговані автентичні тексти,
- г) пристосовані автентичні тексти,
- д) тексти, наближені до автентичних,
- е) тексти, схожі на автентичні,
- е) навчально автентичні тексти.

Визнаючи допустимою і навіть необхідною методичну обробку навчальних текстів, ми вважаємо, що вони повинні відповідати певним вимогам. До таких вимог можна віднести: використання автентичної лексики, фразеології та граматики, адекватність використання мовних засобів у ситуації, що пропонується, відображення особливостей культури та національної ментальності носіїв мови, емоційна та інформативна насиченість та інше. Ці та інші параметри автентичності тексту відрізняють цілісний мовний твір від звичайного підбору речень. Варто також відмітити, що текст сприймається школярами, як природний, якщо він є аналогом будь-якого існуючого тексту, тобто листа, реклами, телеграми чи інструкції. Важливу роль у досягненні автентичності сприйняття тексту відіграє його оформлення.

Автентичність навчальних завдань. Варто відмітити, що у методиці немає чіткого визначення завдань, які можна визнавати автентичними. Дуже багато залежить від певного контексту. Однак варто дуже обережно ставитись до тверджень, що поведінка, не автентичне в реальному житті може бути автентичним у ситуації вивчення іноземної мови.

Автентичність соціального контексту. На думку М. Бріна, автентичність соціальної ситуації на уроці є в тому, що клас сам по собі є соціальним контекстом, у рамках якого створюються умови задоволення потреб учасників ситуації, тобто учнів, інформацією про мову. Основною функцією цього соціального контексту є учіння. М. Брін вважає, що найбільш автентичним у цьому контексті буде спілкування з метою засвоєння змісту учіння, обговорення мовних проблем, що виникають та способів їх вирішення.

Точка зору М. Бріна — неоднозначна, оскільки вона значно обмежує можливості учіння, збіднюючи навчальний процес та зміщуючи акценти з кінцевих цілей учіння на проміжні задачі. Людина вивчає іноземну не для отримання інформації про цю мову і подолання помилок, хоча в процесі учіння ці аспекти відіграють величезну роль. Основною метою оволодіння іноземною мовою у більшості випадків є досягнення певного рівня знань, які дозволяють вирішувати певні комунікативні задачі за межами шкільного кабінету та виконувати різні соціальні ролі в різноманітних природних ситуаціях при спілкуванні і ніколи ці ролі не бувають ролями учня.

Методична автентичність навчального тексту. Під методичною автентичністю ми розуміємо створення з навчальною метою матеріалів, завдань та ситуацій, котрі максимально наближені до природних. Таким чином, припустимим є спрощення оригіналь-

них текстів та створення вчителями та авторами підручників текстів. При цьому текст зберігає всі особливості природного мовного твору. Методична автентичність має на увазі, що використання навчального тексту є те, що відповідає національним традиціям побудови фраз, висловлювань, що зустрічаються у природних ситуаціях спілкування та в автентичному контексті. Методично автентичний текст є відповідним до норм, які прийняті у носіїв мови та повинен відповідати певним завданням учіння.

Досвід показує, що у навчальних умовах потрібні адаптовані або спеціально створені тексти, оскільки можливість використання текстів в оригіналі досить обмежені. Методично автентичні тексти — це реалістична модель природних текстів — вони зберігають основні риси автентичних мовних творів і направлені на конкретні завдання навчання та мовного рівня школярів.

Література

1. *Lier I.* Interaction in the Language Curriculum. Awareness, Autonomy and Authenticity. — London, 1996.
2. *Breen M. P.* Authenticity in the Language Classroom // *Applied Linguistics*. — 1985. — 6/1. — P. 60—70.
3. *Scarcella R. C., Oxford R. L.* The Tapestry of Language Learning. The Individual in the Classroom. — Boston, 1002.
4. *Morrow K.* Authentic Texts in ESP // *English for Specific Purposes*. — London, 1977.
5. *Wallace C.* *Reading*. — Oxford, 1989.
6. *Loveday L.* The Sociolinguistics of Learning and Using a Non-Native Language. — Oxford, 1982.

*Т. В. Давиденко, викл.,
кафедра іноземних мов факультет МЕіМ*

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ — ШЛЯХ ДО УСПІШНОГО ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ

У світлі сучасної розбудови світової економіки студенти нашого університету все частіше звертають свої погляди на захід, іноді вважаючи роботу у західній компанії за свою кінцеву мету. Але якщо спитати їх про те, чи готові вони до такої співпраці і як вони будуть долати певні перешкоди у спілкуванні, що зустрі-